

Jaarverslag 2007-2008

Coöperatieve Vereniging Onderwijsgroep Fricolore U.A.

Heerenveen
25 oktober 2008

Inhoud

1. Voorwoord	blz. 2
2. De Coöperatie in 2007-2008	blz. 2
3. Platform P&O	blz. 5
4. Netwerk	blz. 6
5. Financiën	blz. 6

Jaarverslag 2007-2008

1. Voorwoord

Hierbij presenteren wij u het jaarverslag van de Coöperatieve Onderwijsgroep “Fricolore” U.A. Het schooljaar 2007-2008 was voor de Onderwijsgroep Fricolore het tweede volledige schooljaar in haar bestaan. Het jaar stond in het teken van afscheid, kennismaking en vernieuwing. Een belangrijke pijler voor de goede samenwerking is de onderlinge band tussen de bestuurders. In Fricolore heeft “investeren in relaties” daardoor minstens twee betekenissen!

De reden voor deelname aan de Onderwijsgroep Fricolore is logisch: samenwerking om elkaar te ondersteunen bij het realiseren van een aantal concrete doelen ter versterking van de eigen autonomie. Niet alleen in materiële zin, zoals het in de coöperatiedoelstellingen is verwoord, maar ook om elkaar te inspireren, te bemoedigen en te stimuleren op bijvoorbeeld onderwijskundig vlak.

In dit jaarverslag wordt u op hoofdlijnen geïnformeerd over de activiteiten van de Onderwijsgroep in het schooljaar 2007-2008. Belangrijk is het te weten dat de initiatiefnemers als rode draad voor hun handelen elkaar voortdurend herinneren aan dit motto: al het handelen dient uiteindelijk het leren en het leerplezier van leerlingen op de deelnemende scholen ten goede te komen!

2. De Coöperatie Fricolore in 2007-2008

De Algemene Leden Vergadering (A.L.V.) van de coöperatie vergaderde in 2007-2008 zes maal en de onderlinge band werd versterkt tijdens een 24-uurse in de Academia Vitae te Deventer.

Vaste aandachtspunten zijn actuele onderwijsontwikkelingen, contacten met derden (o.a. VO-Raad, Pompeblêd en provincie Fryslân) en een informatieronde uit de scholen. Het “halen en brengen van expertise” krijgt zo elke bijeenkomst gestalte.

In 2007-2008 werd tevens aan de ontwikkeling van de Fricolore *Spegel*, het thema onderwijstijd en het draagvlak voor een Fricoloreprofiel in elke Algemene Ledenvergadering (A.L.V.) aandacht besteed.

De vaste vergaderlocatie voor de A.L.V. en het Platform P&O is het Bornego College te Heerenveen.

De mensen van Fricolore:

Tijdens het verslagjaar werd er afscheid genomen van Lydeke Zandbergen (rector Lauwers College); zij zet haar loopbaan voort als algemeen directeur van CSG Groningen. Onder haar voorzitterschap werd destijds de coöperatie een feit. In de loop van het schooljaar maakte Jurjen Hiemstra (Marne College) zijn vertrek per ultimo 2009 bekend.

Aan het einde van het schooljaar 2007-2008 nam de coöperatie afscheid van Bert van Asselt. Bert stond destijds aan de wieg van Fricolore en heeft veel inspanningen verricht op weg naar een volwassen coöperatieve Onderwijsgroep Fricolore.

In 2007-2008 maakte de coöperatie kennis met een aantal nieuwe collegae in de Fricolorekring: De Zuiderpoort, school voor praktijkonderwijs te Sneek wordt per 1 augustus 2007 geleid door Harmen Jansma en per 1 maart 2007 is Hans Jansen directeur-bestuurder van het Lauwers College te Buitenpost. Nèt voor de zomervakantie kon de ALV kennismaken met Joop Vogel als toekomstig voorzitter van de centrale directie van CSG Liudger.

Overzicht van de coöperatieve activiteiten:

- De onderwijsgroep Fricolore is een coöperatieve vereniging van bijzondere scholen. Er zijn veel overeenkomsten die de coöperatie in een Fricoloreprofiel beschrijft. Het gaat om die elementen die wij gemeenschappelijk hebben, die in de identiteit van alle Fricolorescholen herkenbaar terugkomen en zo het bijzondere van onze scholen als groep onder woorden brengen. Het is deze ‘bijzondere’ identiteit die ons bindt. Het profiel is te vinden op de website van Fricolore: www.fricolore.nl.

- In 2007-2008 is verder geïnvesteerd in het visitatietraject dat inmiddels bekendheid verwerft onder de naam FricoloreSpegel. Tijdens de landelijke conferentie van Q5 (december 2007) en op het voorjaarscongres van de VO-Raad (april 2008) werden tijdens workshops ruim 80 schoolleiders, medewerkers kwaliteitszorg en andere geïnteresseerden geïnformeerd over de opzet van een zelfevaluatie, de werkwijze van een visitatiecommissie en het belang van een training lesobservaties. De visitaties worden uitgevoerd onder voorzitterschap van Tjitte Wierdsma (oud-voorzitter van de centrale directie van het Dockingacollege). Het secretariaat is in handen van Meine Luimstra (beleidsmedewerker kwaliteitszorg van CSG Comenius). Tijdens het schooljaar 2007-2008 zijn de volgende scholen bezocht: Lauwers College, CSG Liudger, Berechja College, het Emelwerda College en het Dockingacollege. Bij deze laatst genoemde visitatie trad Rick Steur op als voorzitter van de visitatiecommissie.
- Leren van en met elkaar onder de eigen-wijze naam Fricolore Akademy. Onder leiding van Bert van Asselt, Jurjen Hiemstra en Joost Visser is een groot aantal trainingen en scholingsactiviteiten tot stand gebracht. In het oog sprongen daarbij de 4-daagse training Basiscoach (met o.m. aandacht voor professionele gespreksvaardigheid en de ontwikkelingsfases die teams doormaken), het LC/LD-Assessment (gericht op de het ontwikkelen van doorgaande professionele ontwikkeling van kader- en seniordocenten), de 2-daagse rond Teamcoaching en de module Leiderschap (ter stimulering van ontlukende en reeds beoefende leiderschapskwaliteiten. (Bijlage 1: Fricolore Akademy in 2007-2008)
- Op zoek naar de gemeenschappelijke inspiratiebronnen. Tijdens een 24-uurse in de Academia Vitae te Deventer werd gewerkt aan versterking van de onderlinge band van de leden van de ALV en is geluisterd naar en gediscussieerd met professor Arjo Klamer, dean van de Academia en hoogleraar culturele economie aan de Erasmus te Rotterdam. Daarnaast is er gesproken over de Kwaliteitsagenda als opbrengst van gesprekken tussen staatssecretaris en VO-Raad en over de aanbevelingen van de heer Alexander Rinnooy Kan, voorzitter van de S.E.R., die later uitmondde in het Plan Leerkracht. De 24-uurse werd voorbereid en geleid door voorzitter Femme Riemersma, Bernadette Pelgrum en Maarten Meun.
- Het thema Onderwijstijd beheerste dit schooljaar opnieuw de agenda naar aanleiding van de behandeling in de Tweede Kamer van de gewijzigde wetgeving voor de Onderbouw. Bij die gelegenheid heeft de politiek aangeven dat van scholen voortaan werd verlangd dat de genormeerde onderwijstijd voor de verschillende afdelingen en leerjaren ook daadwerkelijk zou worden gehaald. Alle lesuitval vanaf de eerste dag na de zomervakantie tot en met de laatste schooldag voorafgaand aan het volgend zomerreces zou er niet toe mogen leiden dat de genormeerde tijd niet zou worden gehaald. In een gemeenschappelijke uitspraak is door de Fricolorescholen gekozen voor een geheel eigen benadering. De eindverantwoordelijken voor het onderwijs aan ruim 20.000 leerlingen hebben op ambitieuze wijze geformuleerd waar de uitval aan wordt besteed, welke grenzen worden gesteld aan uitval en met name waar de ambitie van de Fricolorescholen ligt als het gaat om het realiseren van de genormeerde tijd: 96% van de geplande onderwijstijd zal ook daadwerkelijk worden gerealiseerd.
- Professionalisering van docenten. Bogerman, CSG Liudger, Lauwers College en Marne College zijn betrokken bij het in samenwerking met de NHL/UOOG ontwikkelen van modules voor (jonge) docenten die inmiddels enige ervaring hebben opgedaan, maar die extra bagage kunnen gebruiken bij hun groei naar ervaren leerkracht. Op basis van de opgedane ervaringen zullen mogelijk meer scholen aanhaken bij dit initiatief. Het project "Inductiefase" heeft een looptijd van 3 jaren.
- De website van Fricolore - www.fricolore.nl – geeft actuele en achtergrondinformatie van de coöperatie op overzichtelijke wijze weer. De vacaturebank trekt jaarlijks honderden belangstellende kandidaten naar de Fricolorescholen.
- Het fenomeen maatschappelijke stage maakt in Fryslân een stormachtige opmars door. Een regionale pilot werkt als katalysator van dat proces. In de coöperatie kunnen ideeën worden uitgewisseld en vindt over en weer advisering plaats.
- Er is een Commissie van Beroep Examens actief door initiatief van Fricolore. Reglementen zijn vastgesteld en commissieleden, met gedegen kennis van onderwijswetgeving en de schoolpraktijk, zijn geworven. Het ambtelijk secretariaat is in handen van mevr. mr. M. Van Maren van Metrium in

Leeuwarden.

Overzicht van de coöperatieve contacten:

Namens de Onderwijsgroep Fricolore zijn er contacten met diverse externe instanties:

- *Pompeblêd*: het bestuur heeft 3x overleg gehad met de openbare tegenhanger van Fricolore: Pompeblêd, sinds eind 2006 eveneens georganiseerd als coöperatie. Thema's: Onderwijstijd, Rebound, determinatie van leerlingen, maatschappelijke stages en integraal personeelsbeleid. Ook de voorzitter van het college van bestuur van Piter Jelles uit Leeuwarden was bij deze besprekingen aanwezig. In april 2008 vond overleg plaats met de Gedeputeerde voor onderwijs, mevr. Tineke Schokker. Behalve over Frysk, is er gesproken over Passend Onderwijs, maatschappelijke stages, Technasia en het beleid ter bestrijding van het vroegtijdig schoolverlaten.
- *VO/HBO*: Een platform dat ten doel heeft de doorlopende lijn tussen voortgezet onderwijs enerzijds en HBO anderzijds te bevorderen.
- *VO-Raad*: Lydeke Zandbergen-Beishuizen is actief in het bestuur van de VO-Raad. In de noordelijke regio is Bert van Asselt als regiobestuurder van de VO-Raad actief.
- Binnen *Kring Noord*, het netwerk van rectoren en bestuurders uit het Chr. V.O. in de 4 noordelijke provincies- worden de landelijke ontwikkelingen op de voet gevolgd. In voorkomende gevallen wordt de kracht van het netwerk benut om informatie in te winnen of invloed uit te oefenen. Kring Noord wordt sinds mei 2008 geleid door Geert van Lonkhuyzen.
- Met de *Inspectie* vond overleg plaats in het kader van het zich wijzigend toezicht. "Minder toezicht verdien je" was het motto van mevr. C. Broeren en middels een resultatenbox zullen scholen in de toekomst in de gelegenheid worden gesteld geobjectiveerde resultaten te leveren als bewijs van de schoolkwaliteit. Het Spiegel-instrument biedt de scholen op dit punt straks allen voorsprong!

3. Platform P&O

Op het terrein van personeel en organisatie vormt het platform Personeel en Organisatie een gewaardeerd overlegorgaan. Onder leiding van de heer Jan Brouwer (AMS) werd zes maal vergaderd. Onderwerpen die de revue passeerden:

- * *Vacatures*: elke bijeenkomst vindt een rondje vacaturemelding plaats. De scholen beginnen te merken dat het vervullen van een (incidentele) vacature telkens lastiger wordt.
- * *De vacaturebank*: hoe kunnen alle scholen optimaal profiteren van deze databank? Inmiddels wordt 1 op de 3 vacatures op de scholen vervuld via een Fricolorekandidaat. De vacaturebank wordt uitgevoerd door CVO Zuidwest Fryslân. Een overzicht met de opbrengsten is opgenomen in bijlage 6.
- * *Functiebouwwerk, FuwaVO en incidenteel/flexibel belonen*. Alle Fricolorescholen hebben inmiddels een functiebouwwerk ingevoerd en op veel scholen werden in het verslagjaar (opnieuw) nieuwe kaderdocenten (docenten met een LC-salariëring) benoemd.
- * *Ontwikkelingsprogramma's die aansluiten bij de ontwikkelingsrichting van de Fricolorescholen*: aan de Fricolore Academy de vraag of nieuwe trainingen kunnen worden ontwikkeld.
- * *De gevolgen van de nieuwe wet op de arbeidsongeschiktheid voor het risicoprofiel van de scholen*. Na een intensieve voorlichtingsronde en een offertetraject zijn alle scholen inmiddels "eigen-risico-drager" voor de WGA. Het daarmee gepaard gaan de risico is ondergebracht bij Loyalis. De komende 3 jaren zullen worden gebruikt om na te gaan hoe nadere afstemming van beleid kan leiden tot het beheer van een risicofonds in eigen beheer. Ook andere voordelen in de sfeer van de secundaire arbeidsvoorwaarden (o.a. collectieve ipap-verzekering) zullen worden onderzocht.

Naast het Platform bestaat er netwerk van staffunctionarissen en beleidsmedewerkers P&O voor een zo praktisch mogelijke benadering van o.a. de genoemde onderwerpen.

4. Netwerk

Behalve de genoemde overlevormen met een relatief hoge frequentie van overleg, zijn er vormen van overleg die de Fricolorescholen verbinden rond herkenbare thema's:

- i. Een facilitair overleg onder leiding van de heer Willem Snapper (CVO ZW-Fryslân). In 2007-2008 is veel voorbereidend werk ten behoeve van *Europese aanbesteding* verricht. Dit vanwege de invoering van 'gratis schoolboeken'.
- ii. Rond het thema de toekomst van de opleiding vmbo-T is in 2007-2008 een initiatief genomen door een 7-tal Fricolorescholen. Een netwerk vmboT moet leidde tot het opstellen van een visiedocument en een plan van aanpak voor ieder van de deelnemende scholen.
- iii. Een overleg over PR-zaken onder leiding van de heer Femme Riemersma (A.M.S.). Een gemeenschappelijke advertentie van de Fricolorescholen in de tijd van de open dagen en tijdens de zomer-vacature-campagne horen tot de resultaten.
- iv. Een netwerk voor ICT-verantwoordelijken /-deskundigen is opgericht 2007-2008. Op het gebied van ict kunnen scholen veel van elkaar leren.
- v. De examensecretarissen komen jaarlijks, meestal in de periode voorafgaand aan het CE, bijeen. De belangrijkste wijzigingen in de regelgeving (September- en maartmededeling) worden besproken en er vindt afstemming plaats omtrent de handelwijze van de scholen. Het Fricolore-protocol voor de examencorrectie heeft gewenste effecten. Samenroeper en stimulator van deze groep is de heer Jaap Dijkstra (Lauwers College)

Daarnaast zijn er netwerken rond onderbouw, vmbo en tweede fase.

5. Financiën

De Onderwijsgroep Fricolore heeft de contributies van de leden als belangrijke inkomstenbron. Als het gaat om contributieheffing wordt vooral met de positie van de kleinere scholen rekening gehouden.

De in 2007 doorgevoerde contributieverhoging heeft het gewenste effect: de coöperatie heeft een sluitende begroting voor het jaar 2009 zonder dat een nadere aanpassing noodzakelijk is.

Een belangrijke kostenpost vormt de ontwikkeling van nieuwe projecten (Spegel, Akademy) waarin de scholen samen willen investeren. Volgens goed coöperatief gebruik is alle aanbod voor een redelijke prijs voor de leden beschikbaar, maar is er geen verplichting tot afname.

Punt van zorg in financieel opzicht is de wijze waarop de BTW-inspecteur aan kijkt tegen de onderlinge Fricoloretransacties. De penningmeester buigt zich momenteel samen met enkele fiscalisten over deze materie.

De penningmeester wordt technisch en inhoudelijk ondersteund door Henk Nouta, directeur FEZ van CSG Liudger

Tenslotte

De naam Fricolore is in het Nederlandse voortgezet onderwijs een begrip geworden.

Krachtenbundeling ter versterking van de eigen autonomie wordt algemeen herkend als een meerwaarde voor de deelnemende scholen. De trend in de samenleving gaat in de richting van kleinschaligheid en overzichtelijke scholen. Fricolore stelt scholen in staat te leren van en met elkaar, te delen uit overvloed en elkaar te inspireren op de weg van waarden-vol onderwijs.

Femme Riemersma, voorzitter
Geert van Lonkhuyzen, ex-secretaris

Franeke/Heerenveen
25 oktober 2008

Bijlage 1 Fricolore Akademy 2007-2008

In 2007-2008 werden de volgende trainingen uitgevoerd en/of ontwikkeld:

◆ Basiscoach

De cursus basiscoach is een vierdaagse training die in beginsel open staat voor alle medewerkers. Coaching zien wij als een kerncompetentie die op alle niveaus in de school van belang is. Het was verheugend om te merken dat een groot aantal o.o.p-ers deelnam aan deze training.

Deelnemers werken aan de professionele communicatie met leerlingen, als mentor of toezichthouder bijvoorbeeld. Maar ook het aanspreken van een naaste collega of diens ondersteuning in het kader van zijn of haar persoonlijke ontwikkeling (IPB) wordt minder ingewikkeld na het volgen van de 'basiscoach'.

Ook voor leidinggevendenden is coaching een stijl die in het repertoire onmisbaar is.

◆ Teamcoaching

Doelgroep: allen die als schoolleider, teamleider, projectgroepleider of als teamspeler met een team tot resultaat willen komen.

De 2-daagse training geeft een inhoudelijke verdieping aan het "Traject. Basiscoach".

Het team is een levend systeem met een eigen dynamiek. Vanuit deze benadering is tijdens de training gebouwd aan het geven en krijgen van feedback in de groep en oefenen we het coachen van teams in verschillende fasen van ontwikkeling. De training bevat een aantal speelse elementen, zoals een blokje improvisatietoneel.

◆ Ontwikkelingsgericht assessment

Doelgroep: leraren (ook potentiële) LC en LD die willen werken aan hun professionalisering

Er wordt een "foto" van je gemaakt waardoor je (nog) beter zicht krijgt.

De foto toont voor vijf competenties waar je ontwikkelingsmogelijkheden liggen:

1. sturen in groepen
2. beïnvloeden van individuele collega's
3. initiëren van onderwijsveranderingen
4. planmatig werken
5. persoonlijke effectiviteit

◆ Modulair aanbod als vervolg op het hierboven genoemd assessment:

Naar aanleiding van de 5 competenties die centraal staan bij het assessment zijn nieuwe modules in ontwikkeling genomen:

- > Beïnvloeden van collega's
- > Initiëren van onderwijsveranderingen
- > Planmatig werken
- > Persoonlijke effectiviteit: deze competentie is als "onderzetter" bepalend voor het bereiken van resultaten. Een 24-uurse met overnachting.

◆ Meerdaagse "Leiderschap"

Voor leidinggevendenden en niet leidinggevendenden die bij zichzelf leiderschapskwaliteiten willen ontplooiën en/of deze kwaliteiten weer willen aanscherpen/opfrissen.

Ook voor medewerkers die willen onderzoeken in hoeverre zij bekwaam zijn om een leidinggevende functie uit te oefenen en willen ontdekken of zij dit ook ambiëren.

Na selectie en de kick-off bijeenkomst zijn er modules (dagdelen en 2-daagses) persoonlijk leiderschap, kwaliteitszorg, conceptueel en onderwijskundig leiderschap, financiën voor niet financiële managers en integraal personeelsbeleid

◆ Lesobservaties

Doelgroep: leraren en leidinggevendenden

Doelstelling: aan het einde van de workshop hebben deelnemers de basis gelegd voor het zelfstandig kunnen observeren van lessen binnen de school of als lid van een visitatie team op een andere school. Verder is door uitwisseling met de deelnemers gewerkt aan een gemeenschappelijk referentiekader.

◆ Overige thema's: "Bejegening / Invloedrijk O.O.P." en "Leerlingenbemiddeling".

De Fricolore Akademy wordt geleid door de heer Bert van Asselt, Jurjen Hiemstra en Joost Visser.